

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2017. gada 9. novembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Artūrs Kučs un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Alcamo” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 174/2017),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka pēc būtības Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Kodekss) 289.²⁰ panta ceturto, piekto, sesto un septīto daļu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam.

2. Kodeksa 289.²⁰ panta ceturkā līdz septītā daļa nosaka:

„Ja pastāv vismaz viens no šā kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesnesis pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu un nosaka dienu, kad sūdzība tiks izskatīta rakstveida procesā.

Ja tiesnesis, kuram apelācijas sūdzība nodota izlemšanai, atzīst, ka apelācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma, jo nepastāv tās ierosināšanas pamati, jautājumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu 10 dienu laikā izlemj trīs tiesneši koleģiāli.

Ja kaut viens no trim tiesnešiem uzskata, ka pastāv vismaz viens no šā kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesneši pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu un nosaka dienu, kad sūdzība tiks izskatīta rakstveida procesā.

Ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no šā kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesneši pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, norādot tiesnešus, kuri pieņēma lēmumu. Lēmums nav pārsūdzams. Par pieņemto lēmumu paziņo apelācijas sūdzības iesniedzējam.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.” Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu juridiski pamatot.

6.1. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja ir saukta pie administratīvās atbildības un tai uzlikts naudas sods. Administratīvā pārkāpuma lieta izskatīta iestādē un tiesā. Par pirmās instances tiesas spriedumu Pieteikuma iesniedzēja iesniegusi apelācijas sūdzību. Pamatojoties uz Kodeksa 289.²⁰ piekto un septīto daļu, trīs apelācijas instances tiesas tiesneši pieņēmuši lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Tādējādi Kodeksa 289.²⁰ panta piektā un septītā daļa Pieteikuma

iesniedzējai ir piemērota, un pieteikumā ir norādīts, ka šīs normas liedz tai tiesības uz apelācijas sūdzības izskatīšanu un motivētu tiesas nolēmumu.

Līdz ar to pieteikums par Kodeksa 289.²⁰ piektās un septītās daļas atbilstības izvērtēšanu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

6.2. Pieteikumā norādīts, ka arī Kodeksa 289.²⁰ panta ceturtnā un sestā daļa neatbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, jo kopsakarā ar šā panta piekto un septīto daļu ļauj apelācijas instances tiesai atteikt ierosināt apelācijas tiesvedību administratīvo pārkāpumu lietā.

Satversmes tiesa ir vairākkārt atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir saprotams tādējādi, ka tieši apstrīdētā norma rada pieteikuma iesniedzējam nelabvēlīgas sekas (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 7. punktu*).

Kodeksa 289.²⁰ panta ceturtnā un sestā daļa nosaka kārtību, kādā pieņemams lēmums par apelācijas tiesvedības ierosināšanu. Savukārt no pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējai pamattiesību aizskārums varētu radīt tieši atteikums ierosināt apelācijas tiesvedību un šāda lēmuma pieņemšana rezolūcijas formā. Turklāt no pieteikumam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Kodeksa 289.²⁰ panta ceturtnā un sestā daļa Pieteikuma iesniedzējai nav piemērota. Tādējādi pieteikumā nav pamatots, ka arī Kodeksa 289.²⁰ panta ceturtnā un sestā daļa rada tai pamattiesību aizskārums.

Līdz ar to pieteikums šajā prasījuma daļā neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējai nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Proti, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017. gada 9. maija lēmums par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību nav pārsūdzams, tādēļ vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 92. pantā noteikto pamattiesību aizsardzībai nepastāv.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no 2017. gada 9. maija, kad Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija pieņēma lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 133090516. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2017. gada 18. oktobrī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtajā daļā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par Kodeksa 289.²⁰ panta piektās un septītās daļas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰ panta piektās un septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc pieteikuma, kuru iesniegusi sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Alcamo” (pieteikums Nr. 174/2017).

2. Atteikties ierosināt lietu par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰ panta ceturtais un sestās daļa atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

3. Atzīt, ka nav nepieciešams aicināt Saeimu iesniegt atbildes rakstu, jo 2017. gada 18. septembrī ir ierosināta lieta Nr. 2017-22-01 „ Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰ panta piektās un septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” un Saeima jau ir uzaicināta iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele